

Essay 1

Del 1

I løpet av ukene i emne fire i pedagogikk har vi blitt kjent med Haslund som skriver om Gert Biesta med fokus på begrepene kvalifisering, sosialisering og subjektivering. Biesta mener at det bør dannes en balanse mellom de tre dimensjonene for å få en god undervisning (Haslund, 2023, s.17). Det ligger et spenningsforhold mellom dimensjonene, der kvalifisering og sosialisering har større betydning i utdanningen, som fører til at subjektiveringsdimensjonen kan bli oversett (Haslund, 2023, s.19). Subjektivering handler om at elever skal utvikle selvstendighet og frihet til å enten handle eller å avstå fra en handling. Elever skal bli et handlende subjekt i sitt eget liv og subjektivering går innunder dannelsesoppgaven til skolen (Haslund, 2023, s.23). I overordnet del står det skrevet om opplæringen som en dannelsesprosess der elevene skal oppleve frihet, selvstendighet og mulighet til å utvikle sine evner (Kunnskapsdepartementet, 2017b, s.9).

Biesta tar i bruk Hannah Arendt sin fremstilling av begrepet handling for å støtte oppunder sin tolkning om subjektivering, selvstendighet og det å eksistere som et subjekt (Haslund, 2023, s.25). I den forbindelse av at det er en kobling mellom Biesta og Arendt, er det ønskelig å trekke inn Arendt og hennes meninger omkring demokratiopplæring, der elevene skal lære om, for og gjennom demokrati (Haslund, 2023, s.173). I dette essayet vil det være interessant å ta i bruk debatt som et eksempel på demokratiopplæring. For å argumentere for hvorfor debatt kan brukes vil det rettes et søkelys mot subjektiveringsperspektivet til Biesta, Arendts syn på undervisning gjennom demokrati med prosessorientert lærings og hennes begrep omkring handling.

Del 2

I dette essayet skal bruk av debatt og rollespill benyttes som en undervisningsform gjennom demokrati og trening i demokratisk deltakelse. I tredjeårspraksis ble det planlagt og gjennomført en debatt i samfunnsfag, der elevene skulle lære seg å sette seg inn i en minoritet og deres nåtidige og historiske utfordringer. Et relevant læringsmål i samfunnsfag er at elevene skal: "utforske og beskrive hvordan menneske- og urfolksrettigheter og andre

internasjonale avtaler og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, menneskers liv og likestilling og likeverd" (Kunnskapsdepartementet, 2019).

Oppgaven elevene på praksisskolen fikk var at norske myndigheter så seg nødt til å redusere antall nasjonale minoriteter/urfolk fra seks til fire. De nasjonale minoritetene i Norge i dag er jøder, tatere, romfolk, kvener, skogfinner og samer. Elevene ble satt i grupper, der de ble tildelt én minoritetsgruppe. Deres oppgave var å begrunne hvorfor norske myndigheter skulle velge å beholde deres status som nasjonal minoritet.

Lars Laird Iversen (2020) viser til demokratisk samhandling, der han vektlegger ulike undertrykkende metoder i debatter som kan være skadende, for eksempel bruk av Berit Ås sine fem hersketeknikker. I en slik kontekst er det viktig at læreren har fokus på elevenes innlæring av normer for demokratisk debatt (Koritzinsky, 2023, s.100).

Theo Koritzinsky (2021, s.97) poengterer skolens demokratiske mandat om hvordan elevene skal lære demokratiske ferdigheter ved opplæring i og gjennom demokrati. Når elever deltar i en beslutningsprosess får de trening i å representere andre som har et annet ståsted enn dere selv og de kan bli bevisst betydningen av det å representere andre menneskers meninger, tanker og følelser.

Del 3

I denne delen av essayet skal det fokuseres på hvordan Biestas begrep subjektivering på en side og på en annen side Arendts prosessorientert læring og handlingsbegrep kan bidra til å forstå bruk av debatt i undervisning gjennom demokrati.

Innledningsvis ble subjektivering forklart med begrepet selvstendighet og frihet til å kunne handle i ulike situasjoner. Ifølge Biesta handler subjektivering om en slags relasjonell tankegang, der eleven gradvis blir bevisst at sin egen og andres handlinger har påvirkning på verden. Haslund (2023, s.25) forklarer den relasjonelle tankegangen som tosidig, der verden og eleven er gjensidig avhengige av hverandre, der på den ene siden verden åpnes for individet og på den andre siden åpnes eleven for verden. Arendt fremhever prosessorientert gruppearbeid som innebærer at elevene skal kommunisere og dele sine forståelser med hverandre (Haslund, 2023, s. 195). Handling, ifølge Arendt, er betydelig for et menneskets

liv som innebærer å ta initiativ og sette noe i bevegelse (Haslund, 2023, s. 183). I forkant av gjennomføring av debatt skal elevene sammen i tildelt gruppe samarbeide for å frembringe grunner til hvorfor deres minoritet skal bevare sin status.

På en side kan planlegging og gjennomførelse av debatt føre til at elevene blir bevisst den tosidige tankegangen til Biesta. For eksempel kan elevene oppleve at deres arbeid og stemme bidra til å påvirke juryen sin vurdering i debatten, som igjen kan påvirke Norge som nasjon. Elevene får også mulighet til å oppdage hvordan juryens beslutning påvirker individet. Eksempelvis ved at det blir besluttet at tatere og romfolk ikke skal bevare sin status som nasjonal minoritet.

På en annen side er man opptatt av selve prosessen elevene gjennomgår i gruppearbeidet. Her kan man se på elevenes kommunikasjon og interaksjon som en del av deres danning til demokratisk deltakelse og medborgerskap (Haslund, 2023, s. 194-195). Hensikten er at elevene skal erfare demokrati i praksis, der de kan ha en reell innflytelse og påvirke og medvirke i en demokratisk debatt (Kunnskapsdepartementet, 2017b, s.9).

På en tredje side er Arendt opptatt av handling. I et mangfoldig klasserom møtes ulike individer, og det er sentralt at elevene lærer å respektere hverandre som likeverdige og frie individer, slik at individene kan handle og snakke med hverandre (Haslund, 2023, s. 186). Haslund (2023, s.184) skriver at vi ikke har kontroll over hva våre handlinger kan føre til og hvordan andre responderer på våre handlinger. Elevene vil føle på mot når de handler under debatten siden de risikerer å bli sett og hørt av de andre i klassen. Ved bruk av debatt i undervisning gjennom demokrati kan elevene "slippes fri fra denne uoverskueligheten" (Haslund, 2023, s.184) som Arendt er opptatt av.

I dette essayet er det kun blitt fokusert på Biestas subjektiveringsdimensjon og ikke de to gjenstående dimensjonene. Ifølge Biesta skal både kvalifisering, sosialisering og subjektivering være til stede for å få til en god undervisning (Haslund, 2023, s.17). For det første kan det være interessant å se videre på hvordan bruk av debatt kan bidra til utvikling av elevenes faglige og sosiale evner, ved bruk av dimensjonene kvalifisering og sosialisering. For det andre kan det være relevant å koble sammen subjekt, tillit og handling. Biesta har skrevet om "å kreve det umulige" som går nærmere inn på tillit og hvordan en elev som tillater å "ta imot" tillit i et uforutsett øyeblikk kan bli et subjekt (Torgersen, 2015, s.281).

For det tredje kan det være interessant å se på hvilke konflikter som kan oppstå i et prosessorientert gruppearbeid og hva læreren skal gjøre i situasjonen. Et mulig svar kan være å anvende moral og etikk i undervisningen, slik at elevene kan internalisere etisk bevissthet og bli et reflektert individ (Kunnskapsdepartementet, 2017a, s. 7).

Litteraturliste:

- Haslund, I. (2023). *Pedagogisk grunnlagstenkning - kunnskap, læring og danning i lærerprofesjonen*. Cappelen Damm Akademisk.
- Koritzinsky, T. (2021). *Tverrfaglig dybdelæring - om og for demokrati og medborgerskap - bærekraftig utvikling – folkehelse og livsmestring*. Universitetsforlaget.
- Kunnskapsdepartementet. (2019). *Læreplan i samfunnsfag (SAF01-04)*. Fastsatt som forskrift. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://www.udir.no/lk20/saf01-04/kompetansemaal-og-vurdering/kv147?lang=nob>
- Kunnskapsdepartementet. (2017a). *Overordnet del – kritisk tenkning og etisk bevissthet*. Fastsatt som forskrift ved kongelig resolusjon. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/opplaringens-verdigrunnlag/1.3-kritisk-tenkning-og-etisk-bevissthet/?lang=nob>
- Kunnskapsdepartementet. (2017b). *Overordnet del – prinsipper for læring, utvikling og danning*. Fastsatt som forskrift ved kongelig resolusjon. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/prinsipper-for-laring-utvikling-og-danning/?lang=nob>
- Torgersen, G-E. (Red.). (2015). *Pedagogikk for det uforutsette*. Fagbokforlaget.